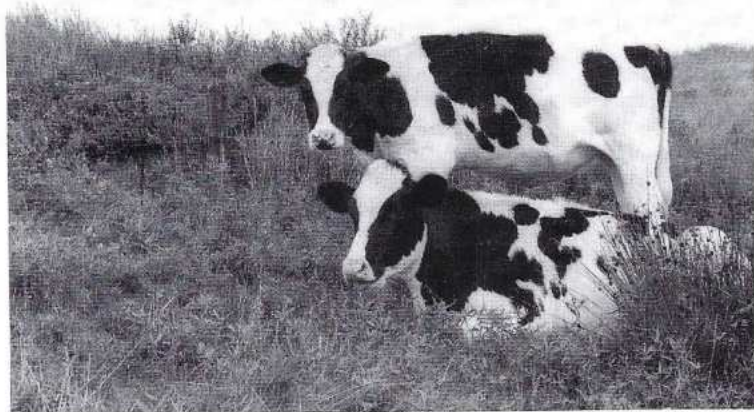

Het dier als duinbeheerder

JACO BOER

Op 7 november a.s. sluit de Stichting Duinbehoud in Beverwijk haar jubileumjaar af met een groot symposium over een aktueel onderwerp: dieren als beheerders van het duin. Het afgelopen decennium werd duidelijk, dat door de zure regen steeds meer waardevolle duinplanten verdrongen worden door saaie grassen als het Duinriet. Grazende dieren kunnen een rol spelen bij het verminderen van de effecten van deze grootschalige duinvervuiling. Over de voor- en nadelen van deze nog experimentele beheersvorm zullen op het symposium zowel onderzoekers als beheerders hun licht laten schijnen.

Begrazing van verruigde duingebieden is een goede zaak, maar lang niet altijd is er sprake van een verantwoorde keuze voor een bepaalde grazer. Zo passen witbonte koeien niet bepaald in een natuurlijk duingebied (foto: Marc Janssen).

Begrazing vindt in de duinen al eeuwenlang plaats. Tot het begin van deze eeuw was economisch gewin hiervan de hoofddreden, later kwam het argument van het behouden van waardevolle plantensoorten om de hoek kijken. Met zo'n 5500 hectare sterk vergrast duinlandschap in Nederland moeten beheerders zich tegenwoordig in allerlei bochten wringen om van de natuurlijke kwaliteiten in hun gebied nog iets overeind te houden. Het laten begrazen van het duin door koeien, Shetland pony's en andere grote dieren lijkt een geschikt en redelijk goedkoop middel om de effecten van de lucht- en bodemvervuiling tegen te gaan. Kritische natuurbeschermers bekijken de experimenten daarentegen met argusogen. Lang niet altijd is er sprake van een verantwoorde keuze voor een bepaalde grazer of het aantal dieren per gebied. Ook vragen veel deskundigen zich af, of begrazing op de langere termijn nog wel zinvol is. Reden genoeg om als jubilerende natuur- en milieuorganisatie een interessant symposium te organiseren voor beheerders, onderzoekers en verder iedereen, die in dit onderwerp geïnteresseerd is. Wat kan de bezoeker op het symposium verwachten? Allereerst zal na de opening van het symposium de heer T.W.M. Bakker, hoofd Natuur- en Landschapsbeheer van de NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, een lezing verzorgen over de relatie tussen duindieren enerzijds en duinvorming en -ontwikkeling anderzijds (tot 1953). Samen met de

heer J.A. Klijn, chef van de Hoofdafdeling Landschapsontwikkeling van het Staringcentrum, staat hij ook stil bij de rol van natuurlijke grazers in de duinen als tegenhanger van begrazing door duinvreemd vee. De heer F.W. van der Vegte, directeur Natuurbeheer van de NV Provinciaal Waterbedrijf Noord-Holland, pakt de draad verder op en schetst de problematiek van vergrassing en begrazing in de Kennemerduinen vanaf midden jaren vijftig. De invloed van het konijn op het duinlandschap staat centraal in de lezing van mevrouw J.M. Drees, bestuurslid van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming. De laatste ontwikkelingen in de omvang van de populatie en de mogelijke betekenis daarvan voor het beheer van de duinen worden uitgebreid door haar besproken. Professor E. van der Meijden, hoogleraar Plant-Dier relaties aan de Rijksuniversiteit Leiden, maakt de invloed van nog kleinere dieren, zoals de Kniptor, op de vegetatie en het landschap in de duinen duidelijk.

's Middags zal de heer C. ten Haaf van Adviesburo Ten Haaf en Bakker een landelijk overzicht presenteren van de verschillende begrazingsstrategieën en -experimenten in de duinen. De voor- en nadelen en het waarom van de diverse methoden worden door hem uitvoerig besproken. De heer J.P. Bakker, werkzaam bij de vakgroep Plantenecologie van de Rijksuniversiteit Groningen, zet de kwelders in het Waddengebied in zijn begrazingsverhaal centraal.

Tenslotte zal de heer E.A.J. Wanders, adviseur van de Stichting Duinbehoud en hoofd Bescherming van de Vereniging voor Vogelbescherming, een toekomstvisie geven op het verschijnsel begrazing. Waar moet het heen met begrazing als beheersvorm in de 21e eeuw? Welke rol spelen duindieren in het streven naar een natuurlijk en zelfregulerend duinlandschap op langere termijn?

Wedstrijd

Op het symposium worden ook de winnaars van de eerder in DUIN aangekondigde fotowedstrijd over duindieren bekend gemaakt. Tesamen met enkele andere foto's zal het werk van deze mensen ook te zien zijn. Daarnaast biedt de Stichting Duinbehoud als jubilaris de bezoekers een verrassende pauze-act aan. Hoe u zich moet aanmelden voor deze interessante dag, vindt u in het kader. Hopelijk tot ziens op 7 november in Beverwijk.

Het jubileumsymposium "Van kniptor tot konik - het dier als duinbeschermer" vindt plaats op zaterdag 7 november a.s. in cultureel centrum "De Nieuwe Slof" in Beverwijk. Aanvang: 9.30 uur. Afsluiting: rond 16 uur. De kosten bedragen voor niet-donateurs f65,-, voor donateurs f40,- (inclusief buffet-lunch). U kunt zich opgeven door het bovenstaande bedrag over te maken op gironummer 76 25 83 t.n.v. Stichting Duinbehoud te Leiden o.v.v. jubileumsymposium.